

Szczecin 19. 03. 2024 r.

Prof. dr hab. Teresa Żółkowska
Uniwersytet Szczeciński
Instytut Pedagogiki
Katedra Pedagogiki Specjalnej

Opinia

o osiągnięciach naukowych w postępowaniu

dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej w sprawie nadania stopnia doktora

habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika

I. DANE O KARIERZE NAUKOWEJ

Dr Izabela Plieth-Kalinowska w 1992 r. uzyskała tytuł magistra pedagogiki (specjalność: nauczanie początkowe) w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Bydgoszczy na Wydziale Pedagogiki i Psychologii. W 2006 r. w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, na Wydziale Pedagogiki i Psychologii obroniła pracę doktorską nt. *Poczucie bezpieczeństwa społecznego dziecka niepełnosprawnego z dysfunkcją narządu ruchu w rodzinie i środowisku rówieśniczym*, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr hab. Krystyny Marzec – Holki.

Od 2000 r. Habilitantka zatrudniona jest w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy na stanowisku adiunkta dydaktycznego w Zakładzie Dydaktyki. Przed podjęciem pracy na uczelni (od 1992) dr Izabela Plieth-Kalinowska pracowała na stanowisku nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej, a od 1995 r. pracuje jako wychowawca klasy integracyjnej w Zespole Szkół nr 19 w Bydgoszczy.

II. Odnośnie do wymagań określonych w Art. 219. ust. 1. *Ustawy* z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* stwierdzam, że dr Izabela Plieth-Kalinowska posiada stopień doktora.

III. INFORMACJA O OSIĄGNIĘCIACH NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1. PKT 2. *USTAWY*

Odnosząc się do wymagań określonych w Art. 219 ust. 1 pkt 2; wskazywanej wyżej *Ustawy* dotyczących posiadania w dorobku osiągnięć naukowych (albo artystycznych), stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, pragnę wskazać, że we wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego z dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika, dr Izabela Plieth Kalinowska wskazała na osiągnięcia naukowe w postaci:

1. Monografii naukowych, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a *Ustawy*, wydanych przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. A:

- przed uzyskaniem stopnia doktora: brak
- po uzyskaniu stopnia doktora:
 - 1.1. Monografia autorska pt. *Relacje interpersonalne uczniów z niepełnosprawnościami w klasach integracyjnych: diagnoza i implikacje prakseopedagogiczne*, Wyd. UKW, Bydgoszcz 2020.
 - 1.2. Inne monografie
 - (na podstawie rozprawy doktorskiej) *Bezpieczeństwo społeczne dziecka niepełnosprawnego z dysfunkcją narządu ruchu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz, 2009.
 - Izabela Plieth-Kalinowska, Adam Musielewicz, *Akceptacja i adaptacja społeczna dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi: wybrane zagadnienia*, Wyd. UKW, Bydgoszcz 2019 - autorstwo poszczególnych rozdziałów jest wykazane w spisie treści

2. Rozdziały w pracach zbiorowych i artykuły opublikowane w czasopismach punktowanych

Ad. 1. Monografie naukowe

Ad. 1.1. Monografia wskazana jako główne osiągnięcie naukowe

Problematyka podjęta w książce ulokowana jest w przestrzeni edukacji integracyjnej. Mimo stale poszerzającej się wiedzy na temat integracji, włączania, edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, zarówno w teorii, jak i praktyce pedagogiki specjalnej (oraz nauk pogranicza) ciągle ujawniają się obszary wymagające pogłębionych analiz. Uważam więc, że należy docenić fakt podjęcia przez Habilitantkę badań na wskazany temat i podkreślić znaczenie, jakie mogą wnieść kolejne eksploracje w rozwój wiedzy o tym tak ważnym wymiarze funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami.

Monografia ma charakter teoretyczno-empiryczny i składa się ze wstępu, dziesięciu rozdziałów i bibliografii. Warstwa teoretyczna publikacji, na którą składają się cztery rozdziały stanowi dość ogólne, powierzchowne wprowadzenie w problematykę badań. Rozdział I *System edukacyjny wobec ucznia z niepełnosprawnością. Sytuacja społeczna ucznia z niepełnosprawnością w polskiej szkole*, to prezentacja i opis przepisów prawnych odnoszących się do kształcenia integracyjnego. Nie odnajdujemy tam definicji podstawowych kategorii będących przedmiotem pracy. Dr Izabela Plieth-Kalinowska nie podaje w jaki sposób rozumie takie pojęcia, jak: *integracja, specjalne potrzeby edukacyjne, niepełnosprawność*. Nie dokonuje też analizy (jak sama to tytułuje), *sytuacji społecznej dzieci z niepełnosprawnościami*, ani w *społeczeństwie*, ani w *przestrzeni szkolnej*. Trudno bowiem za taki opis uznać przegląd przepisów z zakresu warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki nad dziećmi posiadającymi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zapisy *Ustawy Prawo Oświatowe*, czy też prezentację raportów dotyczących stanu funkcjonowania społecznego uczniów z niepełnosprawnościami w klasach ogólnodostępnych i integracyjnych. W tym ostatnim przypadku należy podkreślić, że część cytowanych raportów została przygotowana dość dawno (np. w 2001, 2002, 2004, 2007, 2008, itd.) a więc, jak należy przypuszczać, zawarte tam informacje są już nieaktualne.

Rozdział II pt. *Funkcjonowanie jednostki w środowisku szkolnym*, to rozważania o interakcjach w klasie szkolnej. W tym rozdziale Habilitantka podaje wiele definicji takich

terminów, jak: *klasa szkolna, psycho i socjmosfera* i wyjaśnia wybrane cechy tych przestrzeni. W dalszej części rozdziału wskazuje na role społeczne jakie mogą pełnić uczniowie w klasie szkolnej. Prezentuje wybrane informacje na temat stosunku klasy szkolnej do jednostki, okoliczności interakcji zachodzących w klasie szkolnej, pozycji społecznej ucznia w szkole, zdolności interpersonalnych, od których zależy miejsce ucznia w grupie społecznej, jaką jest klasa szkolna. Swoje rozważania Habilitantka opiera na twórczości znanych i uznanych autorów z zakresu poruszanej problematyki. Przybliżenie wskazanych zagadnień może stanowić próbę zbudowania podstaw do dalszych rozważań w ocenianej pracy. Piszę, że w mojej ocenie jest to próba, ponieważ Habilitantka podaje definicje, sposoby rozumienia, klasyfikacje podstawowych kategorii badawczych w postaci wąskich, ogólnych informacji, bez pogłębionej analizy, interdyscyplinarnej interpretacji czy uzasadnienia dokonywanych wyborów. W omawianym rozdziale mamy też prezentację przepisów prawnych jako tła rozważań na temat integracji. Widoczne jest to przede wszystkim w podrozdziale 2.2 *Klasa integracyjna jako wyjątkowa grupa społeczna w systemie edukacyjnym (mniej zło?)* Zarówno tytuł, jak i treść tego opracowania jest szczególnie niepojąca, bowiem właśnie w oparciu o przytaczane informacje na temat: *programu nauczania w klasie integracyjnej, funkcji szkoły, państwowej ofercie edukacji integracyjnej*, Habilitantka dokonuje próby (nieudanej) uzasadnienia, dlaczego uważa edukację w grupach integracyjnych za **mniej zło**? Niestety nie podaje też jak rozumie zło, co uznaje za zło i jakie ma propozycje zmiany.

Podobne (jak wskazane wyżej) uwagi mam też odnośnie do kolejnego III rozdziału pt. *Konteksty społecznego funkcjonowania jednostki*. W rozdziale tym Habilitantka referuje poglądy - Niestety bardzo powierzchownie - Jeana Piageta, Lwa S. Wygotskiego bez podania celu tych prezentacji, roli jakie mogą mieć te perspektywy w interpretacji podjętych badań. Korzystniej (w odniesieniu do wskazanych) wypada prezentacja kolejnego ujęcia teoretycznego, to znaczy *Koncepcji relacji społecznych w świetle teorii psychospołecznego rozwoju jednostki Erika H. Eriksona*. W tym przypadku dr Izabela Plieth-Kalinowska wprowadza szerszy opis samej teorii i wskazuje na racje, dla których przytacza tę perspektywę.

Sformułowane wyżej spostrzeżenia odnośnie powierzchowności i ogólnikowości analizy teoretycznej odnoszą się też do kolejnych podrozdziałów rozdziału III. Na przykład w podrozdziale 3.5. pt. *Przemiany społecznego traktowania „innych” (naznaczenie społeczne, stygmat społeczny)*, Habilitantka w wielkim skrócie omawia poglądy Edwina Lamerta, Ervinga Goffmana czy Michelle Mankoff (s. 58- 60). Określonym w tytule pojęciom

poświęca po kilka wersów. I tak rozważania o *stygmacie* zajmują 14 wersów, *stereotypie* 7 wersów, *marginalizacji* 3 wersy, a *normalizacji* 6 wersów. Zastanawiam się, dlaczego Habilitantka decyduje się na taką prezentację teorii, tym bardziej, że nie wykorzystuje ich do interpretacji wyników badań.

Pytanie na temat celowości zamieszczania w pracy treści na temat wybranych teorii, koncepcji badawczych, skoro nie są one w żaden sposób wykorzystywane do analizy i interpretacji materiału badawczego, czy do dyskusji wyników badań (takiej części w ogóle nie ma w pracy), dotyczy w szczególności rozdziału IV pt. *Interakcje międzyludzkie jako kategoria poznawcza*. W tej części pracy znajdujemy bowiem wzmianki o teoriach komunikacji, atrybucji, altruizmie, nurcie personalistycznym, funkcjonalizmie, podejściu pedagogicznym, socjologicznym, itd. Każde zagadnienie jest zaprezentowane powierzchownie, a logika wyvodu nie jest przejrzysta. Brak kryterium doboru i analizy przywołanych teorii, jak samej analizy. W związku z tym, że dr Izabela Plieth-Kalinowska nie odwołuje się do teorii w części empirycznej, zastanawia mnie też to, w jakim celu w kolejnych podrozdziałach rozdziału IV, a tu w podrozdziale 4.2. pisze o *tożsamości podmiotu, teorii Johna Dewey`a, filozofii dialogu Martina Bubera, socjologicznym podejściu do społeczeństwa Gerharda Schulze`a*, prowadzi rozważania o *funkcjonowaniu człowieka Jerzego Nikitorowicza* i dalej (w podrozdziale 4.3) o *interakcjonizmie symbolicznym*.

Podsumowując ocenę części teoretycznej, pragnę wyrazić jeszcze jedną uwagę, otóż zarówno w rozdziale III, jaki i IV Habilitantka nie porusza kwestii związanych z niepełnosprawnością. Nie znajdujemy żadnych ustaleń, żadnego odniesienia zamieszczonych w rozdziałach teoretycznych treści do niepełnosprawności.

W rozdziale V pt. *Metodologia badań własnych* dr Izabela Plieth-Kalinowska w pierwszym podrozdziale 5.1. omawia *Przedmiot i cel badań*. Za przedmiot uznaje *relacje interpersonalne w klasach integracyjnych rozpatrywane zarówno w kategoriach subiektywnych, jak i obiektywnych* (s. 103). Za cel badań (zasadniczy) przyjmuje *uzyskanie informacji ilościowych i jakościowych umożliwiających zdiagnozowanie priorytetowych z punktu widzenia samopoczucia i zachowania uczniów cech klimatu klasy*. Dalej Habilitantka napisała: *Jego realizacja była możliwa dzięki dokładnej identyfikacji ilościowej poziomu przystosowania społecznego zaprezentowanego przez badanych uczniów w klasach integracyjnych ze szczególnym zwróceniem uwagi na uczniów z niepełnosprawnościami.* (s. 104-105). Widoczny tu chaos pojęciowy rozwijany jest w dalszej części podrozdziału. Bowiem po prezentacji celów badania zasadniczego i szczegółowych (bez dookreślenia czy są to cele

poznawcze, teoretyczne) oraz celu praktycznego dr Izabela Plieth-Kalinowska formułuje problemy główny (wraz z hipotezą) oraz problemy szczegółowe. Za główny problem badawczy Habilitantka uznała pytanie: Jakie są relacje interpersonalne uczniów z niepełnosprawnościami w klasach integracyjnych? (s. 106). Do tak sformułowanego problemu (o charakterze diagnostycznym!) przygotowała hipotezę: *Hipotetycznie przyjęto, że ze względu na różnice rozwojowe, zwłaszcza w sferze społecznej, otrzymane dane statystyczne będą się różnić istotnie na trzech poziomach edukacyjnych, klasy 1-3 (późne dzieciństwo), klasy 4-6 (późne dzieciństwo/wczesna adolescencja), klasy 7-8 i gimnazjum (wczesna adolescencja/późna adolescencja)* (s. 106).

Działanie takie, ani sformułowanie nie zostało uzasadnione. Dodatkowo dr Izabela Plieth-Kalinowska nie wyjaśniła, dlaczego *poziom edukacyjny* określiła *klasami szkolnymi*, które z kolei odniosła do *okresu rozwojowego*. Habilitantka nie podała, a ja nie znalazłam żadnego uzasadnienia merytorycznego dla przyjęcia, że dany *okres rozwoju* jest kryterium zaliczenia ucznia do danej *klasy*.

Poza powyższym pragnę wskazać na następujące kwestie:

- w problemie diagnostycznym: Jakie są relacje interpersonalne uczniów z niepełnosprawnościami w klasach integracyjnych?, dr Izabela Plieth-Kalinowska wskazuje na zmienne niezależne i zależne,
- w przypadku zmiennej niezależnej mamy rozbieżne informacje, ponieważ Habilitantka raz pisze o jednej zmiennej niezależnej (s. 107) a innym razem o dwóch zmiennych niezależnych (s. 108), za które uważa: a) *poziom edukacyjny na którym znajdowali się badani uczniowie* oraz b) *status organizacyjny w zespole klasowym*,
- podobnie jest ze zmiennymi, które nazywa zależnymi. Na s. 107 mamy wskazanie, że zmienną zależną jest *przystosowanie społeczne*, a na kolejnych s. 109 i nast., dr Izabela Plieth-Kalinowska podaje kilka zmiennych zależnych. Są nimi, poza podanym już *przystosowaniem społecznym*: a) *typy związków zachodzących pomiędzy uczniami z niepełnosprawnością a uczniami bez niepełnosprawności*; b) *zależność partnerów zachodząca w relacjach interpersonalnych pomiędzy uczniami z niepełnosprawnością a ich pełnosprawnymi kolegami*; c) *prestż społeczny ucznia niepełnosprawnego*,
- dodatkowo określając zmienne zależne w wybranych fragmentach monografii Autorka pisze o dwóch zmiennych, czyli *przystosowaniu społecznym* oraz *prestżu społecznym*, w innych (s. 104) Autorka wymienia *klimat klasy*, a jeszcze na innych stronach (s. 108 i nast.) zamienia *przystosowanie społeczne* na *dojrzałość społeczną*,

- operacjonalizacja zmiennych została przeprowadzona niezgodnie z metodologią badań pedagogicznych,

- Habilitantka nie definiuje żadnego pojęcia, żadnej przyjętej do badań kategorii. Dla przykładu na temat wskazanego jako zmienna zależna *przystosowania społecznego*, w całej monografii można odnaleźć tylko taki zapis „*regulowanie wzajemnych stosunków jednostki z rówieśnikami w klasie jest złożonym procesem nazywanym przystosowaniem społecznym*” „*Jego jakość zależy od stopnia zrównoważenia potrzeb własnych i potrzeb kolegów. Ich realizacja wyraża się w określonych zachowaniach społecznych, które zachodzą w zespole klasowym. Można przyjąć, że istnieje taki podstawowy poziom zaspokojenia potrzeb społecznych, który umożliwi uczniowi prawidłowe funkcjonowanie w grupie i daje mu pozytywny obraz własnej osoby* (s. 104). Jak wynika z cytatu nie ma tu żadnych informacji ułatwiających operacjonalizację pojęcia, przeciwnie w podanej definicji można odnaleźć kolejne terminy wymagające zdefiniowania, jak na przykład: *zrównoważenie potrzeb, realizacja potrzeb, prawidłowe funkcjonowanie, pozytywny obraz własnej osoby*, itp. (s. 104),

- podobne uwagi mam do definicji *klimatu klasy*. Jedynym określeniem tego pojęcia są słowa: *Otoczenie intelektualne, społeczne, emocjonalne i fizyczne uczniów ukształtowane przez interakcje zachodzące między nimi jest określane jako klimat klasy* (s. 104). Dodatkowo możemy wyczytać, że dr Izabela Plieth-Kalinowska planuje przeprowadzić *badanie klimatu klasy poprzez identyfikację poziomu przystosowania społecznego* (s. 105),

- za błędny uznaję też sposób sformułowania problemów szczegółowych, między innymi dlatego, że mają one postać pytań o zależności w sytuacji, gdy problem główny ma charakter diagnostyczny oraz dlatego, że w części empirycznej pracy nie zostały zamieszczone żadne informacje na temat zależności pomiędzy przyjętymi do badań zmiennymi,

- w 6 problemach szczegółowych występuje pytanie o zależność *pomiędzy poziomem edukacyjnym a zmiennymi*, czy - jak to określa Habilitantka - *kategoriami zmiennych* składającymi się *na przystosowanie społeczne*, co oznacza, że dr Izabela Plieth-Kalinowska zakładała obliczanie korelacji pomiędzy *klasą szkolną* a np. *wysokością poziomu poczucia zagrożenia versus bezpieczeństwa w zespole klasowym*. Jak wynika z analizy treści rozdziału empirycznego korelacje nie były liczone, a wyniki zostały określone na podstawie określenia różnic pomiędzy *średnimi*, niestety dr Izabela Plieth-Kalinowska nie dookreśliła o jakich średnich wypowiedziada się w rozdziale badawczym,

- w wybranych problemach szczegółowych spotykamy się ze sformułowaniami ujawniającymi braki wiedzy metodologicznej. Trudno mi bowiem zrozumieć, jak wyobrażała sobie Habilitantka odpowiedź na następujące pytania: W jakim stopniu poziom edukacyjny na którym znajduje się jednostka dyktuje wysokość poziomu jej poczucia zagrożenia... , W jakim stopniu poziom edukacyjny na którym znajduje się uczeń intensyfikuje stopień jego izolacji.... ; W jakim stopniu poziom edukacyjny na którym znajduje się uczeń wskazuje zakres egocentryzmu versus działania na rzecz innych w klasach integracyjnych?

- kolejne komentarze odnoszą się do braku definicji wszystkich pojęć uznanych za kategorie poziomu przystosowania (*obojętność, wsparcie, zagrożenie, bezpieczeństwo, niedocenianie, docenianie przez innych, izolowanie, towarzyskość, egocentryzm, działanie na rzecz innych, agresywność*). Pojęcia te nie są omówione, ani w części metodologicznej, ani w empirycznej i nie ma tych kategorii w teoretycznej części pracy,

- w części metodologicznej nie ma też informacji na temat kryteriów składających się na główną zmienną- *prestiz społeczny ucznia*, Habilitantka nie precyzuje czy wskazywane (s. 109) sześciu kryteriów (o bardzo ogólnym charakterze) to kategorie mające służyć ukierunkowaniu obserwacji czy też jest to wynik analizy tematycznej materiału jakościowego,

- błędem jest przyjęcie podziału na zmienne zależne i niezależne w przypadku badań jakościowych,

- dr Izabela Plieth-Kalinowska nie zamieszcza informacji na temat procedury przeprowadzania badań jakościowych, sposobów gromadzenia danych, przygotowania materiału do analizy i interpretacji czy przeprowadzania analizy tematycznej i interpretacji uzyskanego materiału empirycznego,

- w pracy nie znajdujemy szczegółowych informacji odnośnie celu obserwacji oraz - jak pisze Habilitantka - *introspekcji* przeprowadzanej przez nią samą w ciągu 24 lat. Nie wiemy, co właściwe było przedmiotem tych procedur badawczych, wskazane kategorie (s. 111) są zbyt szerokie. Autorka nie sprecyzowała definicji operacyjnych, a więc zachodzi pytanie: co tak na prawdę obserwowali studenci i co analizowała dr Izabela Plieth-Kalinowska w trakcie *introspekcji* przeprowadzanej przez nią samą w ciągu 24 lat,

- dodatkowo należy podkreślić, że w całej pracy nie ma żadnych informacji na temat wykorzystywanego w strategii jakościowej *samodzielnie skonstruowanego arkusza obserwacji* (s. 111),

- pytania o trafność i rzetelność danych jakościowych wydają się być szczególnie uzasadnione, kiedy czytamy, że *obserwatorzy podejmowali indywidualnie decyzje związane z przedmiotem obserwacji, problemami badawczymi, sposobem ich uczestniczenia w grupie, którą stanowił określony zespół uczniów. Sami również regulowali swoją zażyłość z nimi, sposób porozumienia się, itp. Zostali też wyposażeni w widzę, że prowadzenie obserwacji polega na nieprzerwalnej interpretacji badanych zjawisk i bieżących, aktualizacja danych empirycznych w zależności od towarzyszących im emocji (s. 112-113),*

- na jakiej podstawie w wyniku obserwacji przeprowadzonej bez ustalonego planu, ani określonego, nie mającej konkretnego celu, przeprowadzonej w sposób nieobiektywny przez niedoświadczonych studentów, którym polecono odejście od zachowywania obiektywności i kierowanie się emocjami wobec obserwowanych zjawisk, Habilitantka uznała, że *uzyskała rzetelne i trafne informacje na temat celowości podejmowanych kontaktów międzyludzkich, efektów zaspokajania potrzeb, pragnień uczniów z niepełnosprawnościami poprzez relacje interpersonalne z rówieśnikami, a także to, które ze źródeł prestiżu społecznego (osiągnięcia w nauce, gotowość do wykonywania prac i posłuszeństwa, przewodzenie i podległość, podejmowanie różnych ról społecznych, sposoby porozumiewania się i atrakcyjność poszczególnych osób wobec siebie) są najistotniejsze dla poszczególnych pozycji jakie osiągnęły w zespole klasowym (s. 115),*

- dr Izabela Plieth-Kalinowska nie zamieszcza w monografii opisu metod doboru grupy badawczej i nie dokonuje pełnej charakterystyki badanych, szczególnie uczniów z niepełnosprawnościami. Niedobór informacji jest szczególnie odczuwalny w analizie materiału jakościowego, brakuje tu bowiem informacji o liczbie respondentów, ich stanie zdrowia, poziomie edukacji, itd.),

- w żadnym miejscu monografii nie został też zamieszczony opis zastosowanych technik analizy statystycznej, a tu skal określających wskaźniki wynikowe, danych na temat rozkładu zmiennych, rodzajów testów statystycznych, technik analizy i sposobów interpretacji wyników.

Rozdziały VI do X zawierają prezentacje wyników badań. W rozdziale VI Habilitantka omawia *Relacje interpersonalne uczniów klas integracyjnych w badanym obszarze*, w rozdziale VII *Typy związków interpersonalnych nawiązywanych przez uczniów z niepełnosprawnością*, a w rozdziale VIII *Zależność partnerów zachodzącą w relacjach interpersonalnych pomiędzy uczniami niepełnosprawnymi i ich pełnosprawnymi kolegami zaobserwowaną w aktualnych działaniach interpersonalnych uczniów w zespołach klasowych*

na poszczególnych poziomach edukacyjnych. Rozdział IX został poświęcony *Charakterystyce prestiżu społecznego ucznia z niepełnosprawnością*, a w rozdziale X Habilitantka wypowiada się na temat *Psychoemocjonalnych obszarów życia społecznego jednostki w klasie integracyjnej, które wymagają reorganizacji*.

W rozdziale VI *Relacje interpersonalne uczniów klas integracyjnych w badanym obszarze*, znajduje się siedem podrozdziałów, w których dr Izabela Plieth-Kalinowska prezentuje wyniki badania ilościowego. Poszczególne podrozdziały odpowiadają problemom szczegółowym. Ich tytuły są zbieżne ze sformułowaniami zawartymi w poszczególnych problemach szczegółowych, a więc mowa jest o zależnościach pomiędzy *poziomem edukacyjnym* a kategoriami zmiennej składającej się na *przystosowanie społeczne*. Podobnie, jak w problemach szczegółowych, Habilitantka stosuje określenie *zależności*, co może sugerować, że w treści podrozdziału znajdziemy odpowiedź w postaci odpowiednich statystyk służących do określania zależności pomiędzy zmiennymi. Informacji takich jednak nie ma. Analiza statystyczna ograniczona została do wskazania różnic pomiędzy średnimi. Przy czym nie ma żadnych informacji na temat zastosowanego testu, jego adekwatności do skali pomiarowej, na której zostały wyrażone dane. Jakże to były dane? Habilitantka pisze bowiem o danych surowych (s. 111), jak i standaryzowanych (s. 115). W ilościowym przedstawieniu materiału empirycznego nie zostały zaprezentowane statystyki opisowe, takie jak średnia, mediana, modalna, odchylenie standardowe, wynik najniższy i wynik najwyższy czy test rozkładu zmiennych. Dr Izabela Plieth-Kalinowska posługuje się takimi terminami, jak *średnie wyniki*, a w wybranych miejscach pisze o *modalnych*. Wyniki badań prezentowane są na „nieczytelnych” wykresach. Czytelnik nie ma możliwości odczytania danych, nie może też ich poznać w inny sposób, ponieważ Habilitantka pomija te informacje w interpelacji wyników.

We wszystkich podrozdziałach zamieszczony jest ogólny, powierzchowny opis i równie powierzchowna, o małej wartości merytorycznej interpretacja wyników badań. Treści zawarte we wszystkich podrozdziałach nie zawierają interpretacji odnoszącej się do uczniów z niepełnosprawnościami. Habilitantka pisze o uczniach nie dopowiadając czy informacje dotyczą pełno czy niepełnosprawnych dzieci.

Rozdziały od VII do IX zawierają prezentację materiału jakościowego. Wskazane przez dr Izabelę Plieth-Kalinowską tytuły, czy - jak to sama - określa *kategorie zmiennych zależnych* (s. 109 i nast.) są ilustrowane wypowiedziami respondentów. Tak, jak wskazywałam wyżej, w pracy nie zostały zamieszczone żadne informacje na temat osób

biorących udział w badaniach jakościowych. Niektóre wypowiedzi opatrzone są jedyne imieniem, a inne nie mają autora.

W podrozdziałach nie ma szczegółowego opisu zastosowanych technik analizy materiału empirycznego. W pracy nie ma też informacji odnośnie do sposobu analizy tematycznej danych jakościowych. Poza powyższym należy podkreślić, że nie wszystkie kategorie są odpowiednio zinterpretowane, wypowiedzi nie oddają sensu danych kategorii. Jako przykład wymienię: *zależności dysfunkcyjne: dysfunkcjonalne, destruktywna nadmierna zależność* (s. 146), *zdrowa zależność* (s. 147), *przyczyny zaburzeń i źródła wzmacniania konstruktywnych zależności międzyrówieśniczych* (s. 150). Żadna z kategorii nie jest też zinterpretowana w oparciu o wskazane wyżej perspektywy badawcze czy też doniesienia z literatury.

W rozdziale IX pt. *Charakterystyka prestiżu społecznego ucznia z niepełnosprawnością* Habilitantka przyjmuje w ślad za Janowskim (1995) kryteria wzajemnych relacji pomiędzy uczniami i w oparciu o te kryteria - jak sama podaje - uporządkowała *pozyskane w trakcie badań informacje empiryczne dotyczące obserwowanych uczniów z niepełnosprawnościami* (s. 153). Dalej pisze, że: *Na tej podstawie* (nie precyzuje w kategoriach naukowych, badawczych - na jakiej) wyłoniła kryteria, które *mają znaczenie decydujące w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami na poszczególnych szczeblach edukacyjnych i sporządziła charakterystyki dla wyróżnionych szczebli prestiżu społecznego: wysoki prestiż społeczny (akceptowany, przeciętnie akceptowany), status zrównoważony, niski prestiż społeczny (izolacja, odrzucenie)* (s. 153-1540). Zaprezentowany wywód w mojej ocenie nie w pełni uzasadnia przyjęte przez Habilitantkę poziomy prestiżu. Nie są one też właściwie zilustrowane wypowiedziami osób badanych i interpretacją ich wypowiedzi. W treści tego rozdziału znajduje się dużo sformułowań typowych dla badań ilościowych. Dr Izabela Plieth-Kalinowska pisze: o *potwierdzeniu zależności pomiędzy wskaźnikami*, o *korelacji pomiędzy poziomem edukacji a kategoriami prestiżu*, o *zależnościach prestiżu od umiejętności przewodzenia*, itd. (s. 174).

Ostatni X rozdział pt. *Psychoemocjonalne obszary życia społecznego jednostki w klasie integracyjnej, które wymagają reorganizacji*, Habilitantka rozpoczyna sformułowaniem wniosków z badań. Następnie podaje kierunki działań profilaktycznych w środowisku szkolnym oraz kierunki działań profilaktycznych w środowisku rodzinnym.

W monografii brakuje podsumowania. Nie ma też dyskusji wyników badań. Zapisane w formie zestawienia wnioski nie są poddane żadnej interpretacji. Treści zamieszczone na końcu monografii mają charakter potocznych rozważań, w większości odnoszących się do tylko do praktyki pedagogicznej.

Podsumowując:

- tytuł monografii nie jest w pełni zgodny z treścią. W tytule Habilitantka wskazuje, że praca będzie dotyczyć *relacji interpersonalnych uczniów z niepełnosprawnościami w klasach integracyjnych: diagnoza i implikacje prakseopedagogiczne*, tak też formułuje problem główny, ale już w celach i problemach szczegółowych wskazuje, że badania odnoszą się do..... i tutaj mamy do wyboru kilka zmiennych (określanych przez Autorkę) jako *zależne*, czyli: *przystosowanie społeczne, klimat klasy czy prestiż społeczny*,
- żadna z przyjętych do badań kategorii nie została zdefiniowana, ani też poddana prawidłowej operacjonalizacji,
- część teoretyczna monografii nie jest w pełni satysfakcjonująca, z jednej strony Habilitantka nie definiuje głównych kategorii badawczych (*niepełnosprawność, integracja, klasa szkolna, zmiennych globalnych, ich kategorii, wskaźników*, itd.), a z drugiej poświęca dużo miejsca na prezentację różnych teorii, koncepcji, nie wskazując na ich znaczenie, przydatność dla podejmowanych badań i nie wykorzystując ich do interpelacji uzyskanego materiału badawczego,
- prezentując podstawy teoretyczne badań Habilitantka nie odnosi ich do uczniów z niepełnosprawnościami, narracja ukierunkowana jest na treści mówiące o uczniu,
- badania oparte są na oczywistych założeniach, dr Izabela Plieth-Kalinowska poszukuje różnic w nasileniu wybranych aspektów społecznego funkcjonowania człowieka w zależności od jego wieku, co kończy się oczywistymi konkluzjami, że w miarę rozwoju człowieka następują zmiany w jego funkcjonowaniu społecznym,
- część metodologiczno-empiryczna cechuje się licznymi błędami i niedociągnięciami, dotyczą one: celów badania, formułowania problemów, rozumienia strategii badań jakościowych i ilościowych, niewłaściwego opracowania modelu badań (mylenie zmiennych zależnych i niezależnych, wyróżnianie zmiennych w badaniach jakościowych), braku umiejętności operacjonalizacji zmiennych, niewłaściwego opisu metod i technik badania, nieodpowiedniej prezentacji doboru grupy badawczej, niepełnej charakterystyki badanych uczniów, braku opisu sposobu gromadzenia, analizy danych, zarówno ilościowych, jak i jakościowych, powierzchownej, ogólnej, w wybranych miejscach nieadekwatnej do prezentowanych wyników, interpretacji danych, nieumiejętności wykorzystania teorii do interpretacji wyników oraz braku dyskusji i zakończenia o charakterze naukowym.

Ad. 1.2. Inne monografie naukowe

W Wykazie osiągnięć naukowych Habilitantki znajdują się następujące dwie monografie:

- pierwsza to opublikowana w 2009 roku praca pt. *Bezpieczeństwo społeczne dziecka niepełnosprawnego z dysfunkcją narządu ruchu* (Wyd. UKW, Bydgoszcz) przygotowana na podstawie dysertacji doktorskiej. Ponieważ treści zwarte w omawianej monografii były przedmiotem oceny ze strony promotora prof. dr hab. Krystyny Marzec-Holki oraz recenzentów, to nie będą zajmowała się opiniowaniem tej publikacji,
- kolejną jest monografia współautorska pt. *Akceptacja i adaptacja społeczna dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi: wybrane zagadnienia* (Wyd. UKW, Bydgoszcz 2019), którą dr Izabela Plieth-Kalinowska przygotowała wspólnie z Adamem Musielewiczem. W przypadku omawianej pozycji istnieją rozbieżności w deklaracjach odnośnie do wkładu autorskiego. W jednym miejscu (w Wykazie osiągnięć) dr Izabela Plieth-Kalinowska podaje, że Jej wkład wynosi 58%, a w innym (w *Autoreferacie*) wskazuje na wkład 70% i oświadcza, że jest Autorką rozdziałów 1-4 - analiza teoretyczna, współautorką rozdziału 5 - charakterystyka przeprowadzonych badań. Natomiast Adam Musielewicz jest Autorem rozdziałów 6-7, w których została zaprezentowana analiza przeprowadzonych badań i propozycje rozwiązań praktycznych.

Publikacja ma charakter skryptu popularyzującego wybrane zagadnienia na temat osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi. W rozdziałach przygotowanych przez Habilitantkę znajduje się ogólnikowa, fragmentaryczna prezentacja zagadnień społecznych wymiarów życia omawianej grupy osób, jak też pobieżny opis warunków rodzinnych i edukacyjnych. W przypadku tego drugiego zagadnienia dr Izabela Plieth-Kalinowska skupia się na prezentacji podstaw prawnych systemu edukacji. W monografii brakuje pogłębionej, teoretycznej analizy pojęć uznanych za przedmiot rozważań, to znaczy: *akceptacja, adaptacja, niepełnosprawność, dysfunkcje rozwojowe, rodzina z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, edukacja w grupach zróżnicowanych, wspomaganie rozwoju*, itd.

Ad. 2. Rozdziały w pracach zbiorowych i artykuły opublikowane w czasopiśmie punktowanych

W przedstawionym *Wykazie osiągnięć naukowych* znajdują się 24 rozdziały w monografiach zbiorowych (4 przed uzyskaniem stopnia doktora i 20 po otrzymaniu stopnia) oraz 9 artykułów, w tym 7 opublikowanych w Zeszytach Naukowych Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu.

2.1. Rozdziały w pracach zbiorowych

Przekazane do oceny rozdziały znajdują się w monografiach, z których określona część jest publikacjami o zasięgu lokalnym. Brak różnorodności miejsc i wydawnictw, w których publikowane są teksty Habilitantki wskazuje na to, że myśl naukowa dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej nie jest szeroko rozpowszechniana w środowisku naukowym.

Zapoznając się z publikacjami dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej można zauważyć, iż nie koncentruje się ona na dość szeroko określonej problematyce. Habilitantka porusza różnorodne wątki tematyczne, co z jednej strony może być odebrane jako znaczny plus i wartość sama w sobie z powodu szerokiego spojrzenia i budowania rozległych horyzontów. Z drugiej jednak można powiedzieć, iż różnorodność kwestii, które są eksponowane w publikacjach Habilitantki *rozplywa się*, nie posiadając skonkretyzowanego mianownika, na którym można je osadzić. Ja skłaniałabym się ku drugiej wersji, gdyż teksty dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej dają wrażenie przygodnie dobranych. Świadczą o powierzchownej orientacji w polu podejmowanej problematyki.

Analizując publikacje w postaci rozdziałów w pracach zbiorowych można wskazać na kilka obszarów tematycznych, którymi zajmuje się dr Izabela Plieth-Kalinowska. Są to między innymi:

✓ *kwestie rozwoju ruchowego, aktywności ruchowej, stylu życia, czasu wolnego uczniów*. Wskazane zagadnienia omawiane są w takich publikacjach, jak:

- Mirosława Szark, Izabela Plieth-Kalinowska, *Społeczne aspekty rozwoju ruchowego dzieci z dysfunkcją narządu ruchu w bydgoskich szkołach integracyjnych*, Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio D Medicina, 2007, Vol. 62, suppl. 18, nr 8,

- Mirosława Szark, Izabela Plieth-Kalinowska, *Rozwiązania organizacyjno-programowe czwartej godziny wychowania fizycznego w klasach IV-VI w województwie kujawsko-pomorskim w: Miejsce i rola wychowania fizycznego w szkole po reformie systemu edukacji*, red. nauk. K. Warchoł, K. Wojtyczek, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Krosno, 2007,
- Mirosława Szark, Izabela Plieth-Kalinowska, *Aktywność ruchowa dzieci z dysfunkcją narządu ruchu w szkołach integracyjnych na terenie Bydgoszczy w: Miejsce i rola wychowania fizycznego w szkole po reformie systemu edukacji*, red. K. Warchoł, K. Wojtyczek, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Krosno, 2007,
- *Styl życia dzieci w wieku wczesnoszkolnym a ich kondycja fizyczna*, w: *Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki - stan, problemy, perspektywy*. T. 4: *Zmiany i synergia w rozwoju nauk i edukacji* / red. Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytsky, Konin: Posvit, 2020,
- *Zdrowy styl życia w kontekście rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym*, w: *Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki - stan, problemy, perspektywy*. T.9. *Synergia w rozwoju nauk i edukacji* / red. Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj, Użhorod : Posvit, 2020,
- *Miejsce telewizji w życiu dziecka w wieku wczesnoszkolnym*, w: red. Aleksandra Kamińska, Piotr Oleśniewicz, *Kształcenie i pozaedukacyjna aktywność człowieka od dzieciństwa do dorosłości*, Oficyna Wydawnicza Humanitas, Sosnowiec, 2016.

Wszystkie wymienione teksty cechuje niski poziom merytoryczny. Niedostatecznie opracowywana jest część teoretyczna, brakuje prezentacji perspektyw badawczych. W większości brakuje definicji podstawowych pojęć. W rozdziałach nie ma opisów założeń metodologicznych, nie są sformułowane problemy badawcze. Habilitantka nie przedstawia metod zbierania i analizy danych. Dodatkowo dostrzega się, że bazując na powierzchownej, ogólnej interpretacji wyników, dr Izabela Plieth-Kalinowska snuje wnioski nie tylko nie wynikające z przeprowadzanych badań, ale nie mające naukowego charakteru. Zarówno treść, jak i język konkluzji świadczą o ich potocznym charakterze. Na przykład w tekście : Mirosława Szark, Izabela Plieth-Kalinowska, *Spoleczne aspekty rozwoju ruchowego dzieci z dysfunkcją narządu ruchu w*

bydgoskich szkołach integracyjnych, Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio D Medicina, 2007, Vol. 62, suppl. 18, nr 8, Habilitantka pisze: Do prawidłowego rozwoju dziecko potrzebuje środowiska, które umożliwia poznanie otoczenia poprzez ruch, dotyk, smak, wzrok, słuch, węch. Tymczasem dorośli serwują mu nadmierny hałas pochodzący od grającego telewizora, który najpierw kupują, a potem nie kontrolują sposobów korzystania z tego często wątpliwego dobrodziejstwa lub celowo wykorzystują go, by zająć czymś dzieci i „odciążyć” siebie od rutyny dnia codziennego¹. Więc dziecka z postaciami telewizyjnymi jest niejednokrotnie silniejsza niż relacje z rodziną.

✓ kolejna grupa tematyczna, którą można wyróżnić w twórczości dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej odnosi się do osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi w edukacji integracyjnej, a tu do: *kreatywności dzieci z niepełnosprawnościami, roli animacji społeczno-wychowawczej, asystentury, prawa dzieci do nauki*. Omawiana tematyka znajduje się w takich tekstach, jak:

- *Kreatywność a samoocena dziecka niepełnosprawnego z dysfunkcją narządu ruchu w edukacji zintegrowanej w: Twórcze aspekty edukacji*, red. E. Zwolińska, Wyd. Kreska, Bydgoszcz, 2007,
- *Integracyjna rola animacji społeczno - wychowawczej w procesie adaptacji dzieci niepełnosprawnych w środowisku szkolnym*, w: *Człowiek w zmieniającej się współczesnej kulturze*, red. K. Kalka, A. Musielewicz, Wydawnictwo Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej, Elbląg, 2009,
- *Asystentura jako forma wspierania dzieci niepełnosprawnych w środowisku społecznym*, w: *Praca socjalna i polityka społeczna - obszary współdziałania wobec wykluczenia społecznego*, red. nauk. Krystyna Marzec-Holka, Anna Rutkowska, Magdalena Joachimowska. Wyd. UKW, Bydgoszcz, 2008,
- *Asystent osoby niepełnosprawnej jako nowy zawód lub szczególna forma wolontariatu w obszarze pomocy społecznej*, w: *Wybrane zagadnienia organizacji i zarządzania w pomocy społecznej* / red. nauk. A. Musielewicz, A. Rutkowska, Wydawnictwo Edukacyjne Wers, 2010,

¹ Podkreślenia służą poparciu formułowanej przeze mnie opinii zamieszczonej przed cytatem.

- *Prawo do nauki dzieci z zespołem hiperkinetycznym i zaburzeniami zachowania*, w: *Kapitał społeczny a nierówności - kumulacja i redystrybucja*, red. K. Marzec-Holka przy współpr. H. Guzy-Steinke., UKW, Bydgoszcz, 2009,

W prezentowanych tekstach (podobnie jak wyżej) brakuje teoretycznego wprowadzenia w problematykę, niedostatecznie wyjaśniane są podstawowe pojęcia i wybrane do badań kategorie. Brakuje opisu założeń badawczych, metod badania i analizy materiału empirycznego. W wybranych rozdziałach spotyka się nieuprawnione, daleko idące wnioski o charakterze potocznym. Trudno też ustalić do kogo (do teoretyków czy praktyków) kierowane są informacje mające prawdopodobnie pełnić funkcję postulatów. Piszę prawdopodobnie, ponieważ informacje zamieszczane na zakończenie rozdziałów nie mają charakteru teoretyczno – badawczego. Na przykład w tekście *Kreatywność a samoocena dziecka niepełnosprawnego z dysfunkcją narządu ruchu w edukacji zintegrowanej* w: *Twórcze aspekty edukacji*, red. E. Zwolińska, Wyd. Kreska, Bydgoszcz, 2007, Habilitantka mimo tego, że nie precyzuje kategorii analizy samooceny (wymiarów, natężenia, itd.) to stwierdza: *Analiza materiału empirycznego pozwala stwierdzić, że samoocena u 93,75% badanych uczniów niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu i tyle samo zdrowych z grupy badawczej znajduje się na poziomie wysokim. Ten sam poziom samooceny w grupie kontrolnej osiągnęło 68,42% dzieci niepełnosprawnych ruchowo i 76,32% dzieci zdrowych. Można zatem wnioskować, że metody pracy, których celem jest kreatywny rozwój jednostki, podnoszą samoocenę i poczucie własnej wartości każdego dziecka, a twórcza zabawa w wieku wczesnoszkolnym może odegrać główną rolę w kształtowaniu się struktury „ja”.* W zakończeniu omawianego tekstu czytamy: *W końcu jest jednakowo łatwo zdusić w sobie kreatywność, jak ją rozwinąć. Oto kilka pewnych sposobów: Jak przestać być kreatywnym*

Bądź bezlitośnie praktyczny

Bądź logiczny

Przestrzegaj zasad

Bądź poważny

Nie bądź ciekawy

Unikaj dwuznaczności — dochodź do sedna sprawy tak szybko, jak to możliwe

Wierz, że błędy są złe i będą ukarane Wierz, że nie jesteś kreatywny.

Podobne wnioski na temat niskiego poziomu merytorycznego prac dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej opublikowanych w monografiach zbiorowych można wysnuć zapoznając się z tekstami pt. *Integracyjna rola animacji społeczno - wychowawczej w procesie adaptacji*

dzieci niepełnosprawnych w środowisku szkolnym, w: *Człowiek w zmieniającej się współczesnej kulturze*, red. K. Kalka, A. Musielewicz, Wydawnictwo Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej, Elbląg, 2009 oraz *Asystentura jako forma wspierania dzieci niepełnosprawnych w środowisku społecznym*, w: *Praca socjalna i polityka społeczna - obszary współdziałania wobec wykluczenia społecznego*, red. nauk. Krystyna Marzec-Holka, Anna Rutkowska, Magdalena Joachimowska. Wyd. UKW, Bydgoszcz, 2008 i *Asystent osoby niepełnosprawnej jako nowy zawód lub szczególna forma wolontariatu w obszarze pomocy społecznej*, w: *Wybrane zagadnienia organizacji i zarządzania w pomocy społecznej* / red. nauk. A. Musielewicz, A. Rutkowska, Wydawnictwo Edukacyjne Wers, 2010. We wskazanych pracach brakuje odpowiedniej podbudowy teoretycznej, analizy głównych pojęć, opisu jakichkolwiek założeń metodologicznych, prezentacji metod badania czy sposobu analizy materiału badawczego. Dla przykładu w rozdziale zatytułowanym *Asystentura jako forma wspierania dzieci niepełnosprawnych w środowisku społecznym*, w: *Praca socjalna i polityka społeczna - obszary współdziałania wobec wykluczenia społecznego*, red. nauk. Krystyna Marzec-Holka, Anna Rutkowska, Magdalena Joachimowska. Wyd. UKW, Bydgoszcz, 2008, jedynym fragmentem odnoszącym się do procedury badawczej jest zdanie: *Z wywiadów ewaluacyjnych przeprowadzonych wśród studentów*. We wszystkich wymienionych tekstach dr Izabela Plieth-Kalinowska przeprowadza bardzo powierzchowną analizę, nie opracowuje podsumowań, dyskusji wyników. W konsekwencji zamieszczane na końcu tekstów informacje mają charakter luźnych rozważań, zbioru myśli różnych o charakterze potocznym.

Niedociągnięcia w zakresie prezentacji teoretycznych podstaw przedmiotu badania, opisu założeń metodologicznych, strategii badania, metod zbierania i analizy danych, są też widoczne w tekście pt. *Prawo do nauki dzieci z zespołem hiperkinetycznym i zaburzeniami zachowania*, w: *Kapitał społeczny a nierówności - kumulacja i redystrybucja*, red. K. Marzec-Holka przy współpr. H. Guzy-Steinke., UKW, Bydgoszcz, 2009. Jest to też kolejny tekst, w którym dr Izabela Plieth-Kalinowska wypracowuje wnioski nie mające charakteru naukowego, nie poparte doniesieniami z badań czy analizami teoretycznymi, itd. Przykładami są następujące słowa: *Trudna_sytuacja szkolna wyzwała w dziecku z ADHD poczucie odrzucenia, winy i niezrozumienia, co pogłębia zaburzenia jego funkcjonowania w środowisku rówieśniczym; Niestety, wciąż jeszcze zaburzenia zachowania i nadpobudliwość niektórych dzieci, w świadomości nauczycielskiej zagrażają ich autorytetowi i dlatego walczą z uczniami, którzy je przejawiają*. Jako postulaty dla praktyki Habilitantka wymienia fragmenty przepisów prawnych czy też potoczne, popularne stwierdzenia, jak na przykład:

Dobry nauczyciel – specjalista to taki, który na wszystko ma gotową receptę i nigdy się nie myli.... Oczekiwany efektem pracy z uczniem z ADHD powinna być jego wiara w siebie samego i przekonanie, że mimo swojej odmienności jest w stanie nauczyć się wielu rzeczy. Kolejne: Nie ma większych kosztów, niż zabicie ludzkiej nadziei, że ja też potrafię, jak inni. Odbierając prawo do godnego życia osobom z ADHD, nie dostrzegając ich problemów, nie wspierając ich od samego dzieciństwa, skazujemy je na wegetację społeczną w dorosłym życiu. Jeszcze inny przykładowy fragment rozważań na temat roli nauczyciela uczniów z ADHD brzmi następująco: Słabo wykształcone, sfrustrowane, uwikłane w tysiące niepowodzeń wracają do swoich domów, gdzie zabierają się za kształtowanie własnych dzieci.

Oceniając znaczenie osiągnięć naukowych Habilitantki w odniesieniu do wymagań określonych *Ustawą* o znacznym wkładzie w rozwój danej dyscypliny naukowej negatywnie oceniam też zamieszczone na zakończenie omawianego tekstu zdania/postulaty dla nauczycieli/pedagogów:

Drodzy Pedagodzy, Wychowawcy, Koleżanki i Koledzy!

Jeśli pomożemy nadpobudliwemu dziecku w szkole i zachęcimy je do dobrego zachowania tak, by uznało, że warto się starać, ma ono szansę odnieść sukces społeczny i stać się wartościowym człowiekiem. Liczymy się z tym, że będą „złe” dni. Kiedy trzeba zwróćmy się o pomoc do innych fachowców. Nikt nie zna odpowiedzi na wszystkie pytania. Okażmy trochę zrozumienia i cierpliwości. Na pewno zaprocentują.

✓ Inną jeszcze grupą tematyczną, którą można wyróżnić recenzując przygotowane przez dr Izabelę Plieth-Kalinowską rozdziały w pracach zbiorowych, są problemy odnoszące się do *nauczyciela i uczniów w edukacji integracyjnej*. Można tu zaliczyć takie teksty jak:

- *Nauczyciel i dziecko niepełnosprawne w przestrzeni edukacyjnej niebezpieczeństwa i korzyści związane z nauczaniem integracyjnym*, w: *W stronę przywództwa edukacyjnego: relacje podmiotów (w) lokalnej przestrzeni*, red. M. J. Śmiałek., UAM, 2009,
- *Nauczyciel w szkole integracyjnej - oczekiwania a rzeczywistość*, w: *Interdyscyplinarność i transdyscyplinarność pedagogiki - wymiary*

teoretyczny i praktyczny, red. R. Włodarczyk, W. Żłobicki, Wydawnictwo "Impuls", Kraków, 2011,

- *Klasa integracyjna jako wyjątkowa grupa społeczna w systemie edukacyjnym (mniejsze zło?)*, w: *Poszukiwanie sojuszników i źródeł inspiracji w pedagogice dziecka* / red. Marzena Adamowicz, Lidia Kataryńczuk-Mania, Iwona Kopaczyńska, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń, 2021.

Pierwszy z wymienionych rozdziałów, czyli tekst pt. *Nauczyciel i dziecko niepełnosprawne w przestrzeni edukacyjnej niebezpieczeństwa i korzyści związane z nauczaniem integracyjnym*, w: *W stronę przywództwa edukacyjnego: relacje podmiotów (w) lokalnej przestrzeni*, red. M. J. Śmiałek., UAM, 2009, jest zbiorem popularnych/potocznych treści, zaprezentowanych bez pogłębionej analizy teoretycznej. Habilitantka prezentuje zagadnienia nie wskazując ich źródła. Trudno oceniać na jakiej podstawie opisuje takie problemy, jak: *założenia modelu oświaty, zadania szkoły, podziały integracji, modeli integracji w różnych krajach (np. Anglia, USA, Szwecja, Dania, Austria, Włochy)*, czy też podaje znaczenie wybranych terminów. W tekście czytamy: *W Anglii zaczęto posługiwać się terminem "dzieci ze specjalnymi potrzebami w nauce", którym określa się dzieci: - z trudnościami w nauce, - z zaburzeniami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania, z niepełnosprawnością fizyczną, sensoryczną i umysłową. W USA w 1990 r. wprowadzono ustawę zastępującą termin "osoba niepełnosprawna" sformułowaniem "osoba z niepełnosprawnością", aby podkreślić, że niepełnosprawność jest tylko jednym z aspektów osoby*. Brak odniesień do literatury może świadczyć o tym, że Habilitantka przypisuje sobie autorstwo wskazanych informacji.

Popularyzatorski charakter ma również praca z 2011 pt. *Nauczyciel w szkole integracyjnej - oczekiwania a rzeczywistość; Empatia a wypalenie zawodowe nauczycieli; Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej w relacji z uczniem i jego rodzicami*. W tekście tym zawarte są między innymi takie stwierdzenia, jak: *Postępująca opiniotwórcza schizofrenia publiczna powoduje degradację społecznego statusu nauczyciela, a człowiek uprawiający ten zawód w obawie przed dezaprobatą, niechętnie ujawnia, na czym polega jego praca. Sprowokowany brakiem społecznego zaufania i obarczony odpowiedzialnością za wszystkie błędy swoich podopiecznych, studiuje prawo oświatowe i gromadzi dokumenty prawnie zabezpieczające każdą służbową decyzję (zgody rodziców, regulaminy zachowania, procedury postępowania), znacznie ograniczając swoją twórczą i odkrywczą aktywność*.

Kontrowersyjne (bez odwołania się do jakichkolwiek źródeł) są też następujące wypowiedzi Habilitantki:

— Wyszkolony a nie wykształcony nauczyciel – urzędnik państwowy, którego zdolności i doświadczenia podlegają wyznaczonym standardom, nie akceptuje podmiotowości uczniów. Sam kontrolowany, egzaminowany, oceniany, awansowany, nie czuje potrzeby stwarzania inspirujących warunków rozwojowych swoim wychowankom,

— Jego sytuacja społeczno – ekonomiczna uzasadnia niepokój, obawę o przyszłość i stabilizację w zawodzie. Tłumaczy powstawanie wielu negatywnych zjawisk związanych z kondycją emocjonalną i psychiczną.

— Nauczyciel, który podejmuje pracę w klasie integracyjnej jest świadomy braku poparcia społecznego i krytyki kregów naukowych dotyczącej efektywności wspólnej nauki dzieci zdrowych i uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Mimo tego próbuje znaleźć najskuteczniejsze rozwiązania.

Szczególny niepokój wzbudził we mnie rozdział w pracy zbiorowej, a w zasadzie tytuł tekstu: Klasa integracyjna jako wyjątkowa grupa społeczna w systemie edukacyjnym (mniej zło?), w: *Poszukiwanie sojuszników i źródeł inspiracji w pedagogice dziecka* / red. Marzena Adamowicz, Lidia Kataryńczuk-Mania, Iwona Kopaczyńska, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń z 2021 roku. Po pierwsze należy wskazać, że mamy tu do czynienia z powtórzeniem treści opublikowanych w monografii pt. *Relacje interpersonalne uczniów z niepełnosprawnościami w klasach integracyjnych: diagnoza i implikacje prakseopedagogiczne*”, Wyd. UKW, Bydgoszcz 2020. Po drugie pragnę podkreślić, że w mojej opinii stosowanie zapisów sugerujących już w tytule, że klasa integracyjna jest mniejszym złem nie ma uzasadnienia merytorycznego i może niekorzystnie oddziaływać na nastawienie wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi za równo ze strony nauczycieli, rodziców, jak i też innych członków społeczeństwa.

2.2. Artykuły w czasopismach naukowych

W budowaniu ścieżki naukowej niezwykle istotna jest dążność do publikowania w punktowanych czasopismach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. W *Wykazie osiągnięć naukowych* przygotowanym przez Habilitantkę znajduje się 9 artykułów w czasopismach naukowych, w tym siedem wydanych w *Zeszytach Naukowych Wyższej Szkoły Humanitas*. Pedagogika, Sosnowiec. Aktywność dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej w zakresie publikacji w czasopismach punktowanych nie jest więc odpowiednia. Liczba artykułów jest

niewielka. Większość tekstów ukazała się tylko w jednym nisko punktowanym czasopiśmie o zasięgu krajowym. W dorobku naukowym Habilitantki nie ma żadnego artykułu zamieszczonego w czasopiśmie zagranicznym.

Na korzyść Habilitantki należy wskazać, że w porównaniu do omawianych wyżej rozdziałów w monografiach zbiorowych w wybranych artykułach korzystniej przedstawia się kwestia łączenia warstwy teoretycznej z empiryczną. Nieco bardziej pozytywnie należy też cenić próby definiowania przyjętych do badań kategorii. Niestety, podobnie jak w wyżej omawianych pracach, tak i w artykułach dr Izabela Plieth-Kalinowska nie dopracowuje treści odnoszących się do części empirycznej, prezentacji założeń badawczych. W większości artykułów ujawniają się trudności Habilitantki z formułowaniem problemów badawczych (od braku do konstruowania zbyt wielu). W tekstach nie ma opisu metod, technik i narzędzi badawczych. Brakuje charakterystyki grup badawczych (brak kryteriów doboru osób do badania czy danych socjodemograficznych, itd.). Dr Izabela Plieth-Kalinowska zapomina o kategoriach analizy materiału empirycznego. W artykułach nie ma dyskusji wyników, a wnioski z badań w większości nie są powiązane z prezentowanym w danym artykule badaniami. Powierzchnowa, często nieadekwatna do uzyskanego w badaniach materiału empirycznego, nie poparta teorią analiza zubaża rozważania i nadaje im charakter popularny a nie naukowy.

Wskazane uwagi można odnieść między innymi do artykułu pt. *Social Media jako alternatywna forma nawiązywania komunikacji społecznej i szansa na wzrost poziomu jakości życia osób z dysfunkcją narządu słuchu*, opublikowanego w „*Niepełnosprawność i rehabilitacja*” 2013, nr 3. W pracy nie ma właściwego tła teoretycznego, brakuje definicji podstawowych pojęć. Opis metod zbierania i analizy danych jest bardzo ogólny. Ogólnie został też nakreślony cel badań. W artykule nie ma problemów, zmiennych i ich operacjonalizacji. W charakterystyce badanej grupy widnieje tylko zapis, że w badaniach uczestniczyło: *115 uczniów, w tym 72 osoby z SOSW dla słabo i niesłyszących*. W tekście są też informacje, które nie są wnioskami z badań, nie są też poparte literaturą, nie wynikają z dyskusji, a ich wydźwięk może być niekorzystny dla oceny funkcjonowania dzieci z dysfunkcją słuchu, może mieć też niewłaściwe pod względem merytorycznym znaczenie dla ewentualnych dalszych badań. Szczególnie rżące jest też korzystanie przez Habilitantkę z potocznych terminów. Przykład: *Towarzyszące im już w rzeczywistym świecie ograniczenia związane z odbieraniem bodźców słuchowych, werbalizacją myśli i uczuć, także zachowania stygmatyzujące ze strony pełnosprawnych członków społeczeństwa, powodują głód*

zawierania nowych znajomości za pośrednictwem sieci, który popycha ich do bezkrytycznego przyjmowania propozycji konwersacji wirtualnych ze strony często nieuczciwych użytkowników Internetu. Niezrozumienie natury Social Mediów i ich ułomności w stosunku do naturalnych kontaktów międzyludzkich powoduje fiksację emocjonalną i napięcie fizyczne.

Moje zastrzeżenia budzi też tekst opublikowany w 2015 pt. *Ways of spending time after school (recreation) in the eyes of adolescents before the age of fifteen*, w czasopiśmie *Pedagogika, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas, Sosnowiec*. Uwagi odnoszę przede wszystkim do części metodologicznej i empirycznej. W przypadku prezentacji metody/techniki badania Habilitantka podaje tylko: *Badania przeprowadzono w formie sondażu diagnostycznego. Ankietę wypełniło 96 nauczycieli zatrudnionych w szkole*. Do innych mankamentów omawianego artykułu można zaliczyć „nieczytelne” wykresy „prezentujące” wyniki badań. Niemożność odczytania informacji utrudnia, a właściwie uniemożliwia zapoznanie się z analizą materiału empirycznego. Trudno też ocenić czy przeprowadzane przez Habilitantkę interpretacje są właściwe. Sytuację pogarsza bowiem to, że Habilitantka nie podaje kategorii analizy (nasilenia/częstości, itp.). W konsekwencji zamiast rzetelnych, obiektywnych danych statystycznych dr Izabela Plieth-Kalinowska wykorzystuje takie miary jak: *więcej, częściej, trudniej*, itd. Specyficzne (niemającego charakteru naukowego, oparte na potocznych poglądach) jest też zakończenie analizowanego tekstu. Jego tytuł to: *Droga środka*, a w treści czytamy między innymi: *Zmianawiąże się z koniecznościąprzyjęcia wartości, które muszą zająć w sercach a nie zostać narzucone a priori.... W przypadku uczniów, którzy potrzebują naszego wsparcia, by poczuć się na tyle bezpiecznie, żeby swobodnie „rozwinąć skrzydła”, nie możemy się wahać.*

Analizując dorobek dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej w odniesieniu do *Ustawy*, a w niej przepisu Art. 219 ust. 1 pkt 2, mówiącym o znacznym wkładzie w rozwój określonej dyscypliny, negatywnie oceniam następujące podsumowanie artykułu: *Ways of spending time after school (recreation) in the eyes of adolescents before the age of fifteen*, *Pedagogika, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas, Sosnowiec, 2015*:

Spróbujmy wypracować drogę środka!

Pewnego razu stary rolnik znalazł na swym polu umierającą kobrę. Widząc cierpienie kobry, rolnik pełen był współczucia. Podniósł węża i zaniósł do domu. Nakarmił go tam ciepłym mlekiem, owinął w miękki koc, pełen miłości położył obok siebie w łóżku i zasnął. Następnego ranka – nie żył.

Dlaczego został zabity? Ponieważ wykazał jedynie współczucie a nie mądrość. Jeśli dotkniesz koby, ugryzie cię. Jeżeli znajdziesz sposób, aby pomoc kobrze nie podnosząc jej, znalazłeś równowagę między współczuciem a mądrością.

Argumentując swoją opinię pragnę podkreślić, że wskazany fragment artykułu nie został opatrzony żadną interpretacją, trudno go zakwalifikować do wniosków czy postulatów, ponieważ nie spełnia warunków, ani jednego, ani drugiego pojęcia.

Wskazane w wyżej wymienionych artykułach niedociągnięcia w zakresie łączenia warstwy teoretycznej z empiryczną, opracowywania założeń metodologicznych, opisu metod badawczych, charakterystyki grup badawczych, prezentacji kategorii analizy i interpretacji wyników badań, konstruowania niepowiązanych z prezentowanym materiałem empirycznym oraz niewłaściwe uzasadnionych konkluzji końcowych dotyczą też kolejnych artykułów:

- *Świadomość językowa uczniów klas trzecich szkoły podstawowej*, w: *Przegląd Pedagogiczny* 2/2015. Szczególną słabością tego tekstu jest brak dokładnego opisu eksperymentu, warunków jego przeprowadzania, charakterystyki osób biorący udział w badaniu oraz brak pogłębionej analizy statystycznej i zbyt szeroko zakreślone (nieadekwatnie to zakresu badania) wnioski,
- *Ways of spending time after school (recreation) in the eyes of adolescents before the age of fifteen*, *Pedagogika*, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas, Sosnowiec, 2015. W tym przypadku informacje na temat stosowanej metody, techniki czy narzędzia badawczego wyrażone są w następujący sposób: *Dane empiryczne pozyskano za pomocą jednego kwestionariusza ankiety dla 62 uczniów i drugiego przygotowanego w celu uzyskania opinii ich rodziców na temat sprawowanej kontroli czasu spędzanego przez ich dzieci przed telewizorem*. Podobnie niewystarczająca jest prezentacja grupy badawczej. W tym przypadku czytamy: *Sposoby spędzania wolnego czasu przez uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych stały się przedmiotem badań ankietowych w Zespole Szkół nr 19 w Bydgoszczy, przeprowadzonych w roku szkolnym 2013/2014. Badaniem objęto uczniów klas 1, 4 i 6 szkoły podstawowej oraz 1 i 3 szkoły ponadpodstawowej*. Wyniki badań Habilitantka zaprezentowała na „nieczytelnych” wykresach, co być może było powodem formułowania „nieczytelnych” wniosków, jak: *więcej respondentów z klas 6 niż 4 deklaruje; Respondenci najczęściej deklarowali; wśród odpowiedzi znalazły się; Niektórzy uczniowie... tak znaczny odsetek* (nie podano jaki?) uczniów. Powierzchnowa, nie oparta na jasnych kryteriach analiza i interpretacja materiału badawczego stała się przyczyną wypracowywania ogólnych wniosków, jak na przykład: *Sporo czasu spędzają grając w gry komputerowe i korzystając z innych mediów. Równie popularne są zajęcia sportowe i zajęcia na świeżym powietrzu.*

Niewiele osób zgłosiło, że uczestniczy w jakichś dodatkowych zajęciach; Dość często badani oglądają telewizję i grają w gry komputerowe,

- *Opinions of parents and children on causes of peer rejection of young primary school students, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas, Pedagogika, Sosnowiec, 2017. W tym tekście w miejsce opisu tła teoretycznego podejmowanych badań Habilitantka zaprezentowała swoje rozważania oparte na potocznych „prawdach” takich, jak na przykład: Jeśli dziecko nie spełnia wymagań lub nie ma wycucia zasad zachowania, zostaje zaszufładowane jako inne i niepasujące do grupy. Mimo że dziecko fizycznie i formalnie pozostaje w grupie, nie doświadcza już pozytywnej więzi z kolegami z klasy. Utrzymują najniższą pozycję w grupie. Nie wolno im wchodzić w interakcje z innymi i nie daje się im szansy na zmianę swojej sytuacji. W konsekwencji są zmuszeni do ciągłego doświadczenia negatywnych reakcji ze strony członków grupy. Brak akceptacji, odrzucenie zabawy z innymi lub siedzenia z nimi w tej samej szkolnej ławce wywołuje poczucie porażki i upokorzenia..... odrzucone dzieci nie są w stanie uciec przed odrzuceniem...Dzieci odrzucone wykazują brak świadomości relacji społecznych w grupie rówieśniczej. Jeszcze inną przyczyną odrzucenia jest dziecinne przekonanie o sukcesie społecznym lub porażce związanej z umiejscowieniem kontroli (taka zmienna nie była przedmiotem badania). Podobnie, jak w innych tekstach, tak w tym artykule nie ma właściwego opisu metod badania, grupy badawczej. Mimo zapowiadanego wykorzystania strategii ilościowej i jakościowej w tekście nie została zamieszczona analiza danych jakościowych,*
- *Eating habits of primary and middle school students, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas, Pedagogika, Sosnowiec, 2007 to artykuł, w którym dr Izabela Plieth-Kalinowska zaprezentowała dość satysfakcjonujące wprowadzenie w problematykę badań. Mankamentem jest brak uzasadnienia dla podejmowanych badań. Negatywnie oceniam też prezentację założeń badawczych, charakterystykę badanej grupy, opis zastosowanych metod badania oraz sposobów analizy i interpretacji wyników badań. W artykule nie ma też dyskusji wyników badań, a postulaty odnośnie do edukacji zdrowotnej wydają się nie mieć adresata,*
- *The Patriotism of Polish Youth of the 21st Century, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika, Sosnowiec, 2018, to kolejny tekst, wobec którego mam uwagi odnośnie części metodologicznej i empirycznej. Wnioski z badań formułowane są w oparciu o niejasne kryteria. Niedostatecznie zostały też zaprezentowane wyniki badań. Interpretacja materiału empirycznego ma charakter potocznych sądów i przekonań, a nie naukowych refleksji,*

- Expectations of parents towards school in the context of responsibility for the upbringing and educational achievements of the child*, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika, Sosnowiec, 2019. W przypadku tego artykułu negatywnie oceniam prezentację doboru i charakterystyki grupy badawczej. Kwestia ta opisana jest następujący sposób: ... *badania przeprowadzone w ramach ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2017/2018 wśród 149 rodziców dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej i gimnazjum w Zespole Szkół nr 19 w Bydgoszczy z wyłączeniem rodziców dzieci klas I-III...*”. W artykule nie ma problemu głównego - Habilitantka sformułowała tylko cel badań i 5 problemów szczegółowych. Prezentację procedury badawczej ograniczyła do stwierdzenia: *Jako podstawową metodę badawczą wykorzystano sondaż diagnostyczny, w którym wykorzystano niestandardowy kwestionariusz ankiety*. Podobnie, jak w wyżej wymienionych pracach, dr Izabela Plieth-Kalinowska przeprowadziła analizę i interpretację wyników badań w oparciu o” nieczytelne” wykresy. Być może ten fakt był powodem formułowania takich stwierdzeń, jak: *Badania wykazały, że rodzice biorą na siebie przytłaczającą odpowiedzialność za wychowanie dziecka; Pomoc w wyborze systemu wartości widoczna jest dopiero na trzecim miejscu; Większość z nich (rodziców) jest przekonana, że w ten sposób (jaki?) mogą wzmocnić motywację dziecka do osiągnięcia więcej (czego?) w szkole; Rodzice nie widzą jednak ich znaczącego udziału w satysfakcji dziecka z aktywności poznawczej i społecznej w środowisku rówieśniczym i nie widzą, w jaki sposób jako rodzice mogliby zapobiegać trudnościom wychowawczym swoich dzieci; większość (rodziców) oddziela funkcje szkoły od domu, a tylko niewielka grupa widzi sukces swoich dzieci*. Poza powyższym w artykule nie ma dyskusji wyników, a nawet wniosków opracowanych na podstawie wyników badań. Brakuje też odpowiedzi na część problemów. Tekst nie kończy się podsumowaniem, a postulaty mają charakter potoczny.
- Art techniques used by a teacher of early school education as a factor determining the level of handwriting quality of first grade students*, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas. Pedagogika, 2020, to tekst, który według mnie zasługuje na pozytywną ocenę. Znajdujemy tu dobrze przygotowaną część teoretyczną, dość dobrze opracowaną część metodologiczno-empiryczną. Habilitantka podała cel badania, sformułowała problem, zaprezentowała metodę badania. Charakterystyka grupy badawczej jest jednak niepełna. Trudności można dostrzec w prezentacji (nieczytelne wykresy i rysunki) i interpretacji materiału badawczego. Znajdujemy tu takie zapisy jak: *niewielka przewaga jakościowa pisma ręcznego w grupie eksperymentalnej; Uczniowie radzili sobie lepiej niż ich koledzy z klasy kontrolnej; grupa kontrolna uzyskała słabsze wyniki; Obie grupy*

dzieci miały poważne problemy z utrzymaniem pisma w ryzach. Habilitantka nie podała też sposobów analizy statystycznej wyników badań, a wnioski w tym zakresie przybrały następujące brzemienie: Analiza uzyskanych prób wykazała istotne różnice (jak to obliczono?) w poziomach graficznych pisma; Istotną różnicę można zauważyć, zarówno w kategorii liter, jak i w zakresie znaków literopodobnych. Oceniany tekst kończy w miarę dobrze przeprowadzoną dyskusją wyników badań.

3. Dane o aktywności naukowej

Dr Izabela Plieth-Kalinowska podaje, że nie była i nie jest członkiem redakcji naukowych.

4. Wykaz zrealizowanych oryginalnych osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych, technologicznych lub artystycznych

W zakresie spełniania wymagań określonych art. 219 ust. 1. pkt 2 c *Ustawy*, Habilitantka pisze o Swoich osiągnięciach po uzyskaniu stopnia doktora. Wskazuje, że:

- ✓ brała udział w realizacji zadania 2 w projekcie „Wykwalifikowani, aktywni, komunikatywni – absolwenci UKW”, nr WND-POWR.03.01.00-00-K024/15 – 03. Zadanie realizowane było w ramach projektu UDA-POWR.03.01.00-00-K024/15. Instytucja pośrednicząca NCBiR w okresie 03. 2016 r. – 02. 2017 r. Habilitantka podaje, że Jej rola (opiekunki studenckiej grupy zadaniowej) polegała na: opracowaniu programowej koncepcji, doborze treści oraz zaproponowaniu i przygotowaniu konkretnego narzędzia pomocy dydaktycznej związanej z aktywnym rozwijaniem myślenia matematycznego w zakresie geometrii uczniów kl. III, w oparciu o technologię komputerową w edukacji wczesnoszkolnej,
- ✓ uczestniczyła w realizacji projektu Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach programu „Nauka dla Społeczeństwa” (nr projektu NdS/548429/2022/2022, Efektywność przyswajania wiedzy a jakość powietrza wewnętrznego w szkołach, realizator: Politechnika Świętokrzyska, w toku realizacji). W tym przypadku Habilitantka podaje, że dokonała samodzielnego opracowania podstaw teoretycznych i metodologicznych do badań eksperymentalnych, których celem było ustalenie zależności między zamontowaniem oczyszczacza powietrza Airdog a ujawnioną przez

uczniów wysokością poziomu elementarnych mechanizmów pracy mózgu oraz współtworzyła narzędzia badawcze umożliwiające weryfikację postawionych hipotez (wraz z dr hab. Haliną Guzy Steinke i mgr Joanną Bracikowską).

5. Informacja o wystąpieniach na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych

5.1. W *Wykazie osiągnięć naukowych* dr Izabela Plieth-Kalinowska podaje, że w latach 2012- 2019 uczestniczyła w 12 konferencjach, w tym 2 były międzynarodowe, a 6 spotkań zostało zorganizowanych w ramach *Tatrzańskiego Sympozjum Naukowego*.

5.2. Pisząc o udziale w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, Habilitantka deklaruje, że 3 razy była członkiem komitetu organizacyjnego Konferencji Naukowej.

6. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach

Habilitantka podaje, że jest członkiem Zespołu Pedagogiki Społecznej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN.

7. Inne osiągnięcia

Dr Izabela Plieth-Kalinowska:

- nie uczestniczyła w stażach naukowych,
- nie była recenzentką prac naukowych i zespołów oceniających projekty, wnioski w konkursach o charakterze naukowym lub dydaktycznym.

IV. INFORMACJA O WSPÓŁPRACY Z OTOCZENIEM SPOŁECZNYM I GOSPODARCZYM

Z analizy informacji na temat współpracy z otoczeniem zaprezentowanych między innymi w *Autoreferacie* wynika, że Habilitantka:

- nie współpracuje z sektorem gospodarczym,
- nie wykonywała ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie

instytucji publicznych lub przedsiębiorców,

- uczestniczyła w wybranych zespołach eksperckich lub konkursowych, takich jak na przykład: Opiniodawczo - Doradcza Rada Naukowa przy Rzeczniku Praw Dziecka (jednorazowe spotkanie; Rada kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna; Uczelniana Komisja ds. Promocji i Współpracy ze Środowiskiem w latach 2020- 24.

V. INFORMACJA O OSIĄGNIĘCIACH DYDAKTYCZNYCH, ORGANIZACYJNYCH ORAZ POPULARYZUJĄCYCH NAUKĘ LUB SZTUKĘ

W ramach pracy zawodowej w Instytucie Pedagogiki, a obecnie w Kolegium II Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy dr Izabela Plieth-Kalinowska prowadziła i prowadzi wykłady i konwersatoria z przedmiotów: diagnoza socjalna, praca socjalna z jednostką i rodziną, praca socjalna z grupą i środowiskiem, asystent rodziny, modele zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej oraz warsztaty specjalistyczne na kierunku praca socjalna; pedagogika wczesnoszkolna, pedagogika zabawy, metodyka zintegrowanej edukacji, integralny system edukacji wczesnoszkolnej, organizacja pracy szkoły, współpraca instytucji edukacyjnej ze środowiskiem, modele wspierania aktywności edukacyjnej w kształceniu zintegrowanym, innowacje w edukacji polonistycznej, projektowanie edukacyjne i warsztaty z integracji, metodyka edukacji społeczno - przyrodniczej, metodyka edukacji technicznej w przedszkolu, metodyka kształcenia zintegrowanego, rozwijanie umiejętności wychowawczych,, formy edukacji pozalekcyjnej i pozaszkolnej uczniów, zasady konstruowania programów dydaktyczno - wychowawczych we wczesnej edukacji, podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli, podstawy pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, zabawa jako strategia edukacyjna, a także warsztat metodyczny nauczyciela na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna; pedagogika szkoły podstawowej na kierunku matematyka, dydaktyka w zakresie edukacji i wczesnego wspomaganie rozwoju na kierunku pedagogika ze specjalnością wczesne wspomaganie rozwoju, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Od uzyskania stopnia doktora Habilitantka prowadzi też seminaria licencjackie i magisterskie. W latach 2007 - 2022 wypromowała 192 dyplomantów.

dr Izabela Plieth-Kalinowska łączy pracę nauczyciela akademickiego z pracą zawodową na stanowisku nauczyciela początkowej edukacji wczesnoszkolnej i od 1995 wychowawcy klasy integracyjnej w Zespole Szkół nr 19 w Bydgoszczy. Efektem wiązania

doświadczeń naukowych i praktycznych są między innymi: a) programy autorskie dotyczące klas integracyjnych, b) grant oświatowy "Karuzela" - cykl zajęć integracyjnych opartych na metodach pedagogiki zabawy oraz c) liczne nagrody za osiągnięcia dydaktyczne otrzymane, zarówno ze strony Uczelni, jak i instytucji oświatowych czy administracji Miasta Bydgoszczy.

VI. INFORMACJE NAUKOMETRYCZNE

Z informacji naukometrycznych wynika:

- brak punktacji Impact Factor,
- brak cytowań publikacji wnioskodawcy,
- brak cytowań wg Web of Science Core Collection:
- brak cytowań wg Scopus,
- 3 cytowania w Google Scholar,
- brak indeksu Hirscha we Web of Science Core Collection oraz Scopus,
- 1 h-index wg Google Scholar,
- 15 pkt MNiSW przed uzyskaniem stopnia doktora i 445.852 po doktoracie.

PODSUMOWANIE

Osiągnięcia naukowe dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej mieszają się w zakresie dziedziny nauk społecznych i dyscypliny – pedagogii. Wziąwszy pod uwagę wszystkie wymienione wyżej aspekty opinii dorobku Habilitantki, stwierdzam co następuje:

- * w swoim głównym osiągnięciu naukowym Habilitantka podjęła się tematu, który wynika z Jej zainteresowań badawczych i jest związany z pracą na stanowisku nauczyciela. W świetle wskazanych wyżej informacji oceniam, że monografia dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej, mimo niewątpliwej wartości podjętego tematu, nie jest dziełem oryginalnym stanowiącym znaczny wkład w rozwój pedagogiki. Warstwa teoretyczna pracy ma charakter ogólnikowy, powierzchowny, nie zawiera definicji głównych pojęć, charakterystyki przyjętych do badań kategorii, w szczególności tych, które odnoszą się do uczniów z niepełnosprawnościami. Wymieniane teorie, perspektywy badawcze zostały zaprezentowane w sposób fragmentaryczny bez wskazania celu, dla którego znalazły się w książce. Nie

zostały też zastosowane do interpretacji uzyskanego materiału empirycznego. Część metodologiczna monografii wykazuje szereg nieprawidłowości i błędów w stosowaniu pojęć, działań metodologicznych. Habilitantka ma trudności z zaplanowaniem i przeprowadzeniem badań z zastosowaniem, zarówno strategii jakościowej, jak i ilościowej. W prezentacji założeń badawczych dostrzega się liczne mankamenty, począwszy od nieprawidłowego formułowania celów badania, poprzez nieumiejętne konstruowanie problemów (głównego i szczegółowych), wadliwie opracowany model badania i uchybienia w operacjonalizacji zmiennych, niepoprawny opis metod i technik badania, nieodpowiednią prezentację grupy badawczej, do braku informacji na temat zbierania danych i ich analizy (zarówno ilościowych, jak i jakościowych). Na krytyczną ocenę zasługują też treści zamieszczone w rozdziałach poświęconych prezentacji materiału empirycznego. Opis wyników badań jest ogólnikowy, pobieżny, a ich interpretacja fragmentaryczna, zdawkowa i nie odnosi się do specyfiki funkcjonowania uczniów z niepełnosprawnościami. Brak dyskusji wyników i podsumowania dopełnia niekorzystną opinię na temat książki.

Reasumując w mojej opinii, przedstawiona jako główne osiągnięcie naukowe, monografia nie wnosi znacznego wkładu w rozwój nauk społecznych i nie może być uznana za wystarczającą podstawę do nadania stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie pedagogika,

- * w rozdziałach opublikowanych w monografiach zbiorowych dostrzega się duże zróżnicowanie tematyki, mające charakter okazjonalnie dobranej. W mojej ocenie takie postępowanie świadczy o braku pogłębionych refleksji w zakresie analizowanych zagadnień. Charakterystyczną cechą wszystkich wskazanych do oceny rozdziałów jest ich niski poziom merytoryczny. Znamionuje je nieodpowiednia prezentacja podstaw teoretycznych, brak definicji wybranych do badań pojęć, kategorii, niezadowalający przegląd literatury, zarówno rodzimej, jak i obcojęzycznej. W tekstach nie ma opisu sposobów badania i analizy materiału empirycznego,
- * podobne do powyższych spostrzeżenia odnoszą też do artykułów zamieszczonych w *Wykazie osiągnięć naukowych*. Wyróżniającą cechą jest tu różnorodność wątków tematycznych. Być może wynika to z tego, że teksty były

przygotowywane na kolejne konferencje naukowe i ich tematyka była dobierana do wiodącego tematu danego spotkania. Nie zmienia to faktu, że odznaczają się one fragmentarycznym rozeznaniem w zakresie analizowanych zagadnień. Co prawda warstwa teoretyczna artykułów jest na wyższym poziomie merytorycznym niż w omawianych rozdziałach w monografiach, ale nie są to pogłębione analizy mogące stanowić podstawy podejmowanych przez dr Izabelę Plieth-Kalinowską badań. W artykułach ujawniają się też nieprawidłowości w warstwie metodologicznej oraz empirycznej,

- * opiniując działalność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, należy zauważyć, że Habilitantka prowadzi działalność w jednej polskiej uczelni. Nie realizowała staży naukowych na uczelniach polskich, ani zagranicznych. Aktywność pod tym względem jest skromna, zatem nie stanowi w mojej opinii argumentu przemawiającego za uznaniem jej za znaczącą,
- * Habilitantka nie wykazuje się dorobkiem kierowania międzynarodowym czy krajowymi projektami badawczymi, Jej udział w istotnych zespołach badawczych międzynarodowych nie wystąpił w ogóle, a w krajowych również jest skromny (dwa uczestnictwa),
- * nisko oceniam też działalność organizacyjną i popularyzatorską Habilitantki,
- * dr Izabela Plieth-Kalinowska wykazuje dość dużą aktywność dydaktyczną. Poza realizowaniem bardzo wielu różnych zajęć z zakresu pedagogiki społecznej, edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, prowadzeniem seminariów licencjackich i magisterskich, wykazuje aktywność między innymi w postaci przygotowywania programów autorskich dla szkoły podstawowej,
- * dane naukometryczne wypadają bardzo skromnie, dr Izabela Plieth-Kalinowska nie ma publikacji o wysokiej wartości punktowej, Jej prace nie są cytowane, co oznacza, że dokonania nie mają wpływu na rozwój dyscypliny. Wartość punktacji ministerialnej Habilitantka uzyskała w drodze dużej liczby publikacji, a nie wysokiej wartości punktowej poszczególnych pozycji.

Konkluzja

Odwołując się do Art. 219. 1. *Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* mogę stwierdzić, że:

- ✓ dr Izabela Plieth-Kalinowska ma stopień naukowy doktora,
- ✓ posiada w dorobku monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. A, ale monografia ta nie stanowi znacznego wkładu w rozwój dyscypliny pedagogika,
- ✓ posiada w dorobku rozdziały w monografiach (polskich) i artykuły krajowe – ich niski poziom merytoryczny, miejsca publikacji świadczą o niewystarczającym umocowaniu w środowisku pedagogicznym i ograniczonym wpływie na rozwój dyscypliny, co oznacza, że dorobek ten nie spełnia wymagań stawianych dorobkowi naukowemu osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego,
- ✓ osiągnięcia naukowe mieszają się w zakresie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika,
- ✓ Habilitantka nie wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej,
- ✓ Dr Izabela Plieth-Kalinowska wykazuje niską aktywność w pracach zespołów badawczych realizujących projekty zagraniczne (brak) i krajowe (2 uczestnictwa), prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych w uczelniach lub instytucjach naukowych w tym zagranicznych.

Konkluzja: dr Izabela Plieth Kalinowska nie posiada w dorobku osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój pedagogiki. Wobec powyższego moja opinia w sprawie nadania dr Izabeli Plieth-Kalinowskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego jest negatywna.

Teresa Żółkowska